

YÖNETİCİNİN RUBİKON IRMAĞINI GEÇMESİ

Prof. Dr. Erdoğan TAŞKIN
Nuh Naci Yazgan Üniversitesi

Rubikon, İtalya'nın kuzey doğu tarafında seksen kilometre uzunluğunda sığ bir nehirdir. Latince *Rubico* kelimesi kırmızı anlamına gelen sıfattan ortaya çıkmıştır. Rubikon nehri, Türkiye'deki Kızılırmak gibi ismini suyun taşıdığı çamurun kırmızı renginden alır.

Ancak bu kızıl renkli nehir, Roma Cumhuriyeti dönemindeki iç savaş sırasında Roma'yı korumak için mühim bir kilit olmuştur.

Bu nedenle batıda "Rubikon'un Geçmek" deyimini dönüşü olmayan bir duruma geçmek anlamına gelmiştir. Bu deyim tarihte M.Ö. 49 yılında Rubikon nehrinin Julius Sezar ordusu tarafından geçilmesi nedeni ile dönüşü olmayan geçişler için söylenmektedir.

Bu izinsiz geçiş Roma yönetimi tarafından ayaklanma eylemi olarak kabul edilmiştir. Sezar ve ordusu Rubikon nehrini geçtiği zaman Türkçe değişlerle "Köprüler yıkılmıştır! veya Bütün gemiler yakılmıştır!"

Milattan Önce 1 Ocak 49'da Roma'daki senatörler Julius Sezar'ı Cumhuriyetin başından uzaklaştırmaya karar vermiştir.

Bu dönemde Senatörler arasında hiç kimsenin Roma yönetimini çok uzun süre elinde bulundurmaması gerektiği şeklinde bir inanç vardı.

Bu nedenle Roma'da on yılı aşkın bir süredir yönetimde olan Sezar'ın bazı düşmanları vardı. İki yıl süren çabalardan sonra Sezar'ın düşmanları meseleyi çözecek süreci başlattı.

Senato, Sezar belli bir tarihe kadar ordunun komutasını bırakmazsa, Cumhuriyete karşı suç işlemiş sayılacağına karar verdi.

Bu karar bir haberciyle muhtemelen 10 Ocak'ta Sezar'a ulaştırıldı. O sırada Sezar Galya'daydı. Sezar'ın bu habere verdiği cevap o eyaletin sınırında bulunan Rubikon nehri yakınlarındaki Rimini bölgesine asker yollamak oldu. Ordusunun büyük bir kısmı Galya'daydı. Sezar yağmurdan yükselmiş olan Rubikon nehri kıyısındaki adamlarına katıldı. Burada durdu ve durumunu gözden geçirdi.

Vermek üzere olduğu karar sadece kendi kaderini değil, binlerce insanın, Cumhuriyet'in, hatta o dönemde bilinen bütün dünyanın kaderini değiştirecekti. Sezar, Lejyonlarının üniformalarını çıkartmadan ve silahlarını bırakmadan Rubikon nehrini geçmesinin büyük bir savaş ve birçok insanın ölümü demek olduğunu biliyordu.

Nehri geçmezse, büyük bir ihtimalle tutuklanacak ve vatana ihanetten yargılanacaktı. Söylentiye göre şöyle dedi : "Nehri geçmemek bana, geçmek de herkese felaket getirecek."

Rubikon 'un kıyısında bekledi ve bir müddet kararsız kaldı. Sonunda kıpırdandı ve "Bize verilmiş olan vazife ölmektir." Diyerek Rubikon'u geçti. Askerlerini bugün Rimini olarak bildiğimiz kente yönlendirdi.

Böylece neredeyse beş yıl süren ve birçok insanın öldüğü bir iç savaş başlamış oldu. Sonuç Roma Cumhuriyetinin temellerinin sarsılması oldu.

Sezar için Rubikon dönüm noktasıydı. İktidarı elinde tutuyordu ve bunu nasıl kullanacağına karar vermek zorundaydı. Haklı ve adil mi, yoksa bencil ve haksız mıydı?

Bu sorular yöneticilerin yoğun olarak düşünmek zorunda oldukları sorulardır. Tarihteki bu olaydan işletme yönetimi açısından farklı konular öğreniyoruz.

Bugün olması gerektiğini düşündüğümüz yer ile bulunduğumuz yeri ayıran Rubikon nehrinin kenarında olduğumuzu ve bu nehri geçmemizin döndürülemez bir sorumluluk anlamına geldiği düşünülmelidir.

İlerlemek veya nehri geçmek, yönetimin sonraki iki adımını gerektirir. Önce insanlar ile bağlantı kurup onları doğru amaç yönünde harekete geçirmelidir.

Sonra işletmeyi herkesin liderlik yapabileceği bir biçimde zorlayıp dönüştürmek gerekir.

Nehri herkes geçmeyecektir, fakat geçenler olacaktır. Aslında Rubikon'un sularından geçme aşamasında da öğrenebiliriz.

Yöneticinin bütün faaliyetleri çoğunlukla bir dizi hadise zincirini harekete geçirir.

Bu durum sadece yöneticinin kendisini değil, diğer birçok insanı etkiler.

Yönetimde doğru karar almak için yöneticiler, bunun getirecekleri sonuçların sorumluluğunu göz önünde bulundurulmalıdır.

Rubikon nehrini geçmek konusunda son olarak: Hilare Owen, Vicky Hodgson ve Nigel Gazzard tarafından yazılan, Türkçe'ye Münevver Çelik tarafından, *Liderlik El Kitabı* olarak tercüme edilen Optimist Yayıncılık tarafından İstanbul'da basılan eserde daha ayrıntılı bilgi bulunabilir.